

‘Leven in Herstel’: onderzoek naar de hersteltrajecten van mensen met een drugsverslaving

LORE BELLAERT (DOCTORANDA)

HOOFDPROMOTOR: PROF. DR. WOUTER
VANDERPLASSCHEN
VAKGROEP ORTHOPEDAGOGIEK
UNIVERSITEIT GENT

FACULTEIT PSYCHOLOGIE EN
PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN

Herstel van verslaving

Veranderende visie op behandeling

- **Van een dominant klinische benadering**
 - Acute conditie
 - Relatief kortdurende, intensieve en symptoomgerichte behandeling
 - Abstinentie als einddoel van ‘genezing’
- **Naar een ruimere benadering**
 - Focus op ‘genezen’ verschuift naar stabiliseren
 - Problemen binnen verschillende levensgebieden inclusief herval
 - Aandacht voor chroniciteit en langdurige ondersteuning

Geen eindpunt

Maar een proces

Vier aspecten van Herstel

(van der Stel, 2015)

- **Verschillende vormen**

- Klinisch herstel: focust op genezing, symptomatologie, hervalpreventie, risicomangement, bereiken van een abstinente levensstijl
- Functioneel herstel: uitvoeren van dagdagelijkse activiteiten en herstel van functioneren op bio-psycho-sociaal vlak
- Maatschappelijk herstel: verbetering van de positie van het individu op het gebied van wonen, werk, inkomen en sociale relaties
- Persoonlijk herstel: focus op ervaringen, individueel gedefinieerde karakter van herstel

Wetenschap en Herstel

(White, 2014)

- Verslavingsonderzoek vooral gericht op pathologie: fascinatie voor problemen en symptomen
- Weinig onderzoek naar prevalentie, trajecten, fases en duur van herstel
- Waarom belangrijk:
 - stigma
 - sociale exclusie

Hoe meten we Herstel?

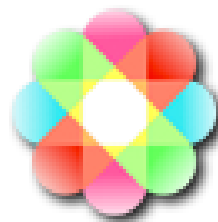
- **Recovery Capital** (Granfield & Cloud, 2002)
- Vermogen tot herstel hangt veel af van omgevingsfactoren
- Vier niveaus:
 - Sociaal kapitaal
 - Fysiek kapitaal
 - Menselijk kapitaal
 - Cultureel kapitaal
- Mate waarin iemand een beroep kan doen op herstelkapitaal blijkt een belangrijke voorspeller voor langdurig herstel

Herstel trajecten (recovery pathways)

- Hersteltraject bestaat uit vallen en opstaan
- Meerdere en verschillende behandelingen
- De weg naar stabiel herstel kan lang zijn

REC-PATH project: onderzoek naar hersteltrajecten

ERANID

European Research Area Network on Illicit Drugs

Projectpartners

- Sheffield Hallam University (Verenigd Koninkrijk)
 - Prof. Dr. David Best
- Universiteit Gent (België)
 - Prof. Dr. Wouter Vanderplasschen
- Instituut voor Onderzoek naar Leefwijzen & Verslaving (Nederland)
 - Prof. Dr. Dike van de Mheen
- University of Manchester (Verenigd Koninkrijk)
 - Dr. Tim Millar
- Hogeschool Gent (België)
 - Dr. Jessica De Maeyer

Situering

- Herstelondersteunende zorg is reeds langer aanwezig binnen het beleid en de praktijk in het Verenigd Koninkrijk dan binnen België en Nederland
- Focus op
 - Hersteltrajecten van mensen in herstel van een verslaving
 - Behandelvormen / wegen naar mechanismen die herstel ondersteunen
 - Structurele factoren die het herstelproces beïnvloeden

Mechanisms of Behaviour Change for Recovery

- Natuurlijk herstel
- Zelfhulpgroepen gebaseerd op 12 stappen principes
- Andere vormen van peer-based herstelondersteuning (niet op 12 stappen gebaseerd)
- Residentiële behandeling, inclusief TG's
- Gespecialiseerde ambulante behandeling, inclusief medicamenteus ondersteund

Doelen

- In kaart brengen van hersteltrajecten m.b.t. verschillende MOBCR / valideren vijf herstelmechanismen
 - Impact op verschillende herstelstadia (Betty Ford Institute, 2007)
 - ✦ Early recovery (< 1 jaar)
 - ✦ Sustained recovery (1 - 5 jaar)
 - ✦ Stable recovery (> 5 jaar)
- Vergelijkend onderzoek: structurele variaties in herstelbeleid en -praktijk evalueren

Hoofddoel

- Nagaan hoe herstel evolueert in functie van gender, het inzetten van verschillende MOBCR, en structurele factoren, en nagaan hoe deze in relatie staan tot
 - objectieve hersteluitkomsten (tewerkstelling, woonsituatie, familie)
 - subjectieve herstelcomponenten (QoL, sociale inclusie, herstelkapitaal, sociale identiteit)

Onderzoeksdesign

- Kwantitatief en kwalitatief onderzoek

Meting	Focus	VK	NL	BE
Life in Recovery survey (LiR) / 'Leven in Herstel' enquête		Min. 250	Min. 250	Min. 250
...				

LiR online survey

- Reeds afgenomen in het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, Australië, Canada en Zuid-Afrika
- In januari 2018 ook in België, Nederland, Schotland en Engeland
 - Aangepaste versie
- Eerste poging om ervaringen in actief gebruik en in herstel, en hersteltrajecten in kaart te brengen

LiR online survey

- **Screeningsinstrument: identificatie van geschikte participanten voor baseline assessment**
 - Minstens 3 maanden in herstel (persoonlijke definitie)
 - Ooit verslaafd geweest aan / problematisch gebruik van drugs (uitgezonderd alcohol en voorgeschreven medicatie)
 - Drie cohorten van 50 personen (n=150) in early, sustained en stable recovery, gelijk aantal mannen en vrouwen

Onderzoeksdesign

- **Kwantitatief en kwalitatief onderzoek**

Meting	Focus	VK	NL	BE
Life in Recovery survey (LiR)		Min. 250	Min. 250	Min. 250
Baseline assessment	MOBCR	150	150	150
Follow-up assessment		120	120	120
Diepte-interviews	Subjectieve ervaringen	30	30	30
Fotovoice				15 ♀

Onderzoekswaarde

- Aandacht voor de rol van spontaan herstel
- Online rekrutering en gebruik van sociale media
- Herhaalde metingen van herstel
- Diepte-interviews en fotovoice
- Genderperspectief
- Rol van contextuele factoren
- Vergelijking hersteltrajecten in verschillende landen
- Integratie met LiR database

Financiers

Department
of Health

